

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿ اِنَّ فِیْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الْاَیْلِ وَالنَّهَارِ
لَآیٰتٍ لِاُولِی الْاَلْبَابِ الَّذِیْنَ یَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِیٰمًا وَقُعُوْدًا وَعَلٰی
جُنُوْبِهِمْ وَیَتَفَكَّرُوْنَ فِیْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا مَا
خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ: تَفَكَّرُوْا فِیْ خَلْقِ اللّٰهِ وَلَا تَفَكَّرُوْا فِیْ اللّٰهِ.

Muhterem Müminler,

Bugünkü Hutbemizin mevzusu; nazar gâhi ilahi olan kalbimizi, Rabbimize ve Zikrullahı çeviren, ahlaki güzelleştiren tefekkür ve rabıta hakkında olacaktır.

“Bir gece namaz kıldığı esnada Peygamber efendimiz ﷺ namazda çok ağladı. Sabah ezanı için gelen Hz. Bilâl ؓ: “Ya Rasûlellâh! Geçmiş ve gelecek bütün günahlarınız affedildiği halde, sizi böyle ağlatan nedir?” deyince, Peygamber ﷺ: “Bu gece Yüce Allah bir ayet vahyetti. Beni ağlatmaktan bu ayeti kerimedir” buyurdu ve o ayeti okudu: “Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akıl sahipleri için âyetler vardır. Onlar ki ayakta iken, otururken, yanları üzerine yatarken Allah'ı zikrederler, göklerle yerin yaratılışını düşünürler de 'Rabbimiz, bunu boş yere yaratmadın, sen tüm kusurlardan münezzehsin, bizi cehennem azabından koru' derler.” (Ali İmran, 190-191)

Muhteremler!

Aklı olan herkes düşünmek zorundadır. İnsanı hayvanlardan ayıran en önemli özellik, düşünerek olgunlaşmak ve fikir yoluyla hayır veya şer bir sonuca ulaşmaktır. Kalbimiz, istesek de istemesek de her an bir çeşit düşünce ile meşgul olur. Kimisi işini, eşini, kimisi malını mülkünü düşünür, kimisi de insanı, hayvanatı, yer deki ve gök deki ilahi kudret ve nakışları düşünür tefekkür eder kalbini ona bağlar ve onunla doldurur. “Bugün ben hiçbir şey düşünmedim” diyen tek bir insan bulamazsınız. Yani herkes, bir çeşit düşünce ve

rabıta içindedir. Rabıta, kalbi ve zihni bir şeye bağlamak demektir. Tefekkür ve rabıta, gönlün işidir. Gönlü bir şeye bağlamak, o şeyi hayale alıp düşünmek demektir. Şayet düşünülen, hayal edilen, rabıta edilen, odaklanılan kişiye Rahmanı ﷻ hatırlatıyorsa ona tefekkür denir ve her kese farz olan müstesna bir ibadettir. Hadis-i Şerif'te şöyle buyrulur: “Bir saat tefekkür; kırk gece *nafile ibadetten efdaldır.*” (Deylemî, II, 70-71, no: 2397, 2400)

Bir Hadis-i Şerif'te ölüm rabıtası için şöyle emredilmiştir: “Bütün zevkleri kökünden yok eden ölümü çokça hatırlayınız!..” (Tirmizi, Kıyamet, 26)

Muhteremler!

Herkes rabıta yaptığı şeyin ahlak ve kalıbına bürünür. Sabah akşam dünyalığı rabıta yapan kişide dünya sevgisi artar. Güneş karşısında renk alan ve tatlanan meyve misali, her kim ne düşünürse onun tadını ve rengini alır.

Rabbimiz ayet-i kerimede bizlere şöyle buyurmaktadır: “Onlar bakmazlar mı ki? develerin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayılıp da döşendiğine.” (Gâşiye, 17-21)

Peki niçin Allah'ı Teâlâ'nın zatını düşünmüyoruz da onun mahlukatını tefekkürle rabıta ediyoruz? denirse. Peygamber ﷺ efendimiz, bu sorunun hüküm ve sebebini şöyle belirtmiştir: “Allah'ın yaratıklarını düşünün, sakın ola Allah'ın zatını düşünmeyin, helak olursunuz.” (Kenzu'l-Ummal, h. No: 5705)

Muhteremler!

Allah'ı Teâlâ hayal ve akılla düşünülemez, fikirle tefekkür edilemez, herhangi bir şeye benzetilemez. Hayale gelen her ne ise bilinsin ki, o, Allah değildir. Allah'ı Teâlâ'nın zatını düşünmek haramdır. Durum böyle olunca, insan Allah'ı Teâlâ'nın yarattığı varlıkları düşünmek zorundadır. Allah'ı Teâlâ, alemdeki her şeyi, kendi varlığına, birliğine ve yüce rahmetine birer ayet ve alamet yapmıştır. Bütün alem, düşünölsün ve içindeki rahmet görölsün diye yaratılmıştır.

01.03.2024 “Tefekkür ve rabıta”